

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal mellan medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet"

KOM(2011) 540 slutlig – 2011/0238 (COD)

(2012/C 68/12)

Föredragande: **Jonathan PEEL**

Den 27 september 2011 beslutade rådet att i enlighet med artikel 194.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal mellan medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet"

KOM(2011) 540 slutlig – 2011/0238 (COD).

Facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 20 december 2011.

Vid sin 477:e plenarsession den 18–19 januari 2012 (sammanträdet den 18 januari 2012) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 177 röster för, 1 röst emot och 10 nedlagda röster.

1. Rekommendationer och slutsatser

1.1 Energi är en grundläggande förutsättning för vår levnadsstandard och livskvalitet.⁽¹⁾ EESK välkomnar kommissionens offentliggjorda förslag till beslut om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal mellan medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet. Vi anser att förslaget är ett steg i rätt riktning när det gäller att genomföra EU:s gemensamma yttre energipolitik på ett effektivt sätt, i linje med Lissabonfördraget (artikel 194 i EUF-fördraget⁽²⁾), EU-strategin "Energi 2020"⁽³⁾ och rådets slutsatser om energi av den 4 februari 2011. Det är hög tid att införa ett effektivt och obligatoriskt system för informationsutbyte av det slag som föreslås, i vilket kommissionen har en aktiv roll när medlemsstaterna förhandlar fram mellanstatliga energiavtal med partnerländer.

1.2 I detta syfte välkomnar kommittén även att förslaget till beslut omfattar informationsutbyte om alla befintliga bilaterala energiavtal. Enligt kommissionens bedömning kan det finnas cirka 30 mellanstatliga oljeavtal mellan medlemsstater och tredjeländer och cirka 60 gasavtal samt ett färre antal elavtal.

1.2.1 Kommittén förvånas över att det inte redan finns en sådan informationsmekanism, varken mellan kommissionen och medlemsstaterna eller mellan medlemsstaterna själva, med full hänsyn till behovet av konfidentiell informationsbehandling. Vi vill poängtera att även om varken kommissionen eller de enskilda medlemsstaterna för närvarande har en helhetsbild av en

specifik handelspartner, så är det högst sannolikt att de viktigaste handelspartnerna har det. EU-medlemsstaterna måste agera samstämmt för att garantera en tillräcklig, stabil och trygg energiförsörjning under en överskådlig framtid, och de måste även fortsätta att bygga upp en fungerande inre marknad för energi. Det finns beräkningar som tyder på att den globala efterfrågan på energi, vad gäller ändliga energikällor, kan komma att öka med cirka 40 % de närmaste 20 åren, huvudsakligen på grund av ökad konkurrens från tillväxtländernas sida. Problemet kommer troligtvis att kompliceras ytterligare av ännu oförutsebara åtgärder för att motverka klimatförändringarnas effekter.

1.3 Kommittén välkomnar också att kommissionen enligt artikel 5 i förslaget ska ha möjlighet att göra ett officiellt uttalande när avtal förhandlas fram, där man bekräftar att ett projekt inte strider mot reglerna för den inre marknaden, under förutsättning att uttalandet sker utan onödigt dröjsmål och inom den angivna bedömningsperioden. Rättslig säkerhet för investerare är synnerligen viktigt, vilket kommittén tidigare har framhållit i sitt yttrande om en samlad EU-politik för internationella investeringar⁽⁴⁾. Där kommenteras även många av de frågor som tas upp här.

1.3.1 Vi är emellertid bekymrade över förslaget att det ska tolkas som ett medgivande om kommissionen inte har yttrat sig inom fyra månader. Vi är medvetna om att det av förfarandemässiga skäl inte skulle vara praktiskt eller enkelt för kommissionen att lämna ett formellt medgivande i varje enskilt fall. Ur tydlighetssynpunkt, och eftersom man särskilt kommer att begära en utvärdering av förenligheten, anser vi att man bör ge en

⁽¹⁾ Giles Chichester, ledamot av Europaparlamentet, tidigare ordförande för ett av Europaparlamentets utskott, oktober 2011.

⁽²⁾ Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

⁽³⁾ KOM(2010) 639 slutlig.

⁽⁴⁾ EUT C 318, 29.10.2011, s. 150–154.

positiv indikation (även om denna är rent informell) i de fall då detta är möjligt, och att man bör förvarna i tillräckligt god tid om man har upptäckt något som skulle kunna vara ett problem och som behöver undersökas närmare.

1.4 Energiavtal måste grunda sig på såväl strategiska som kommersiella överväganden. Med hänsyn till behovet av att värna om principerna om proportionalitet och öppenhet vill kommittén icke desto mindre beklaga att samarbetsavtal som inkluderar kommersiella aktörer inte omfattas av förslaget, inte minst med tanke på det bestämda budskapet i motiveringen (kapitel 1) när det gäller vissa speditörer som får en monopolställning (eller näst intill en sådan), vilket skulle stå i strid med EU-lagstiftningen. Vi uppmanar kommissionen att åtminstone vidta aktiva åtgärder för att snabbt få full tillgång till de delar av de kommersiella avtalen som kan tänkas få EU-rättsliga konsekvenser, särskilt om dessa avtalsdelar är bilagor till mellanstatliga avtal. Särskilt oroväckande är de hot som kan uppstå om strategiska partnerskap leder till tillämpning av metoder som påtvingas av aktörer utanför EU trots att de riskerar att få negativa konsekvenser.

1.4.1 Vi vill dessutom framhålla att det inte kommer att bli så enkelt för de europeiska konsumenterna att förstå skillnaden mellan mellanstatliga och privata externa energiavtal, exempelvis vad gäller konsekvenser för prissättning, val av leverantör, energimix och andra relevanta faktorer.

1.4.2 Kommittén anser att rättvisa men bestämda åtgärder måste vidtas i de fall då det visar sig att leverantörer i tredjeländer oundvikligen kommer att ha strategiska och kommersiella intressen som skiljer sig från EU:s. Vi undrar om det verkligen kommer att vara möjligt att snabbt och enkelt förverkliga kommissionens mål om att dessa leverantörer i högre grad ska efterleva EU:s regler för den inre marknaden. Kommittén anser ändå att man om möjligt bör föra förhandlingar i en anda av partnerskap, uppriktighet och ömsesidigt förtroende.

1.5 Kommittén beklagar dock särskilt att det saknas en fullständig konsekvensbedömning, eftersom en sådan skulle ha gjort det lättare att på ett mer öppet sätt förutse och förstå de reaktioner som kan uppkomma i medlemsstaterna. I energifrågor har kommissionen och medlemsstaterna naturligtvis delad behörighet, och för många finns här ett nära samband med hur de uppfattar suveränitetsbegreppet. Det gäller i båda riktningarna: Vissa efterfrågar mer stöd medan andra är oroliga för oberättigad inblandning och, inte minst, för att de ska förlora kontrollen över sitt förhandlingsmandat och sin självständighet, och då uppfattas den nya mekanismen som ett försök att bakvägen överföra den energipolitiska behörigheten till EU. På detta område har kommissionen inte samma befogenheter som när det gäller investeringar, där man nu föreslår en liknande åtgärd för bilaterala investeringsavtal (det finns många fler sådana), men där det också skulle ligga i allas intresse att iaktta försiktighet.

1.5.1 Kommissionen måste visa att den tar hänsyn till sådana invändningar från de medlemsstater som känner sig hotade, och den måste gå försiktigt till väga med all eventuell överföring av befogenheter för att stärka tanken att ett av de huvudsakliga syftena med det föreslagna informationsutbytet är att förbättra medlemsstaternas förhandlingsläge gentemot tredjeländer. I detta avseende är det mycket viktigt med ett heltäckande samarbete med medlemsstaternas tillsynsmyndigheter. Samtidigt som vi välkomnar kommissionens tonvikt på stöd till medlemsstaterna i förhandlingarna anser vi att det är ytterst viktigt att man redan i ett tidigt skede, då kommissionen deltar aktivt i förhandlingarna, kan bevisa att de är effektiva och visar tillräckligt goda resultat för att dämpa oundviklig oro.

1.5.2 Kommittén anser att man på ett tydligare sätt bör redogöra för hur artikel 7 (om konfidentialitet) ska fungera i praktiken, eftersom alla väsentliga delar av ett affärskontrakt, bl.a. priser och villkor, måste betraktas som affärshemligheter och därmed behandlas konfidentiellt. Denna fråga kommer att vara avgörande när det gäller att få gehör för beslutet. Eftersom det saknas en fullt etablerad gemensam energipolitik i EU måste medlemsstaterna och kommissionen fortsätta sina ansträngningar för att bygga upp det ömsesidiga förtroende som krävs mellan alla berörda parter. Detta förslag kan bara fungera som en utgångspunkt.

1.6 Vi ifrågasätter påståendet att förslaget inte kommer att få några budgetkonsekvenser. Med tanke på de allt strängare krav som föreskrivs i EU:s energipolitik anser vi inte att man kan utföra de täta kontroller och bedriva den rådgivande verksamhet som planeras utan ytterligare resurser.

1.7 Kommittén anser att den första interimistiska utvärderingen bör ske efter två år, i stället för efter fyra år, eftersom man redan då kommer att ha tillräckligt med erfarenhet och information för att kunna bedöma mekanismens effektivitet.

1.8 Vad gäller förslagets vidare konsekvenser, som huvudsakligen behandlas i det tillhörande och mycket mer omfattande meddelandet, välkomnar kommittén kommissionens övergripande mål om att stärka den externa dimensionen av EU:s övergripande energipolitik. Kopplingen mellan energieffektivitet, energitrygghet och energistabilitet är tydlig, men vi beklagar att man inte helt klargör kopplingen till de tre mer etablerade målen om konkurrenskraftig, hållbar och säker energi, särskilt med tanke på att det kan finnas motsättningar mellan konkurrenskraftig energi och hållbar energi.

1.8.1 Förslaget handlar huvudsakligen om teknikaliteter och förfaranden, och kommittén beklagar att man inte specifikt behandlar närliggande aspekter såsom diplomatiska och socioekonomiska förbindelser med leverantörs- och transitländer (dessa aspekter behandlas för övrigt endast i begränsad utsträckning i meddelandet).

1.8.2 Det framgår inte heller tydligt att förslaget är helt kopplat till och har samma utgångspunkt som energins mer övergripande handelsrelaterade aspekter. Handelsförhandlingar har som bekant legat inom EU:s behörighetsområde i årtionden, och energifrågor spelar en viktig roll i förhandlingarna om EU:s första banbrytande djupgående och omfattande frihandelsavtal med Ukraina, som nu befinner sig i ett slutskede. Ukraina är ett viktigt transitland för EU när det gäller energi. Förhandlingar om djupgående och omfattande frihandelsavtal pågår även mellan EU och andra grannländer, både inom det östliga partnerskapet och i Europa-Medelhavsområdet, och energifrågor bör ha en central roll även i dessa.

1.8.3 Kommittén vill uttryckligen uppmana kommissionen att ta särskild hänsyn till de tre baltiska staternas speciella läge vid förhandlingarna om de avgörande och omfattande energiaspekterna i det nya avtalet mellan EU och Ryssland, eftersom deras energinät i större utsträckning är synkroniserade med det ryska systemet än med något av systemen inom EU.

1.9 Slutligen beklagar kommittén djupt att man varken i förslaget eller i det tillhörande meddelandet tar upp frågan om en mekanism för det civila samhällets deltagande. Detta måste rättas till. Formella mekanismer håller på att utarbetas, eller kommer att utarbetas inom kort, för att övervaka genomförandet av nyligen ingångna frihandelsavtal, särskilt avtalet med Sydkorea, och det finns även ett aktivt forum för det civila samhället inom det östliga partnerskapet.

1.9.1 Vi välkomnar dock varmt att kommittén till slut involverats i arbetet inom det östliga partnerskapets tematiska plattform om energi, inte minst eftersom det civila samhällets deltagande redan är väl etablerat inom de andra tre plattformarna.

2. Bakgrund

2.1 Den 4 februari 2011 kom rådet fram till att EU och medlemsstaterna måste förbättra samordningen av de yttre energiåtgärderna och uppmanade därför medlemsstaterna att från och med januari 2012 informera kommissionen om alla nya och befintliga bilaterala energiavtal med tredjeländer.

2.2 I september offentliggjorde kommissionen därför följande två dokument om fastställandet av en yttre energipolitik för EU: "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal mellan medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet" ⁽⁵⁾ och meddelandet "EU:s energipolitik: Samarbeta med partner utanför våra gränser" ⁽⁶⁾.

2.3 Det är bara beträffande rättsakten om inrättandet av en mekanism för att genomföra rådets slutsatser från februari 2011 som kommittén har fått en remiss om att utarbeta ett yttrande.

⁽⁵⁾ KOM(2011) 540 slutlig.

⁽⁶⁾ KOM(2011) 539 slutlig.

Meddelandet täcker ett mycket större område och behandlar bara kortfattat förslaget. Vi beklagar denna begränsning, eftersom meddelandet innehåller många centrala aspekter som vi skulle vilja kommentera, såsom förnybar energi, energieffektivitet och andra frågor som är relevanta för hållbar utveckling, samt EU:s förbindelser med Ryssland, Kina, andra snabbväxande ekonomier och utvecklingsländer i allmänhet.

2.3.1 Kommissionen har klargjort att meddelandet kommer att leda till ett antal förslag. Föreliggande förslag till beslut är det första av dessa, och också ett av de viktigare förslagen.

2.4 För närvarande ökar både den globala efterfrågan på energi och EU:s beroende av importerade fossila bränslen. Som kommissionen påpekar i sitt meddelande importeras 60 % av den gas och mer än 80 % av den olja som totalt sett används inom EU. Samtidigt ökar efterfrågan från andra länder, främst från tillväxtekonomierna. Den globala efterfrågan på energi kan komma att öka med 40 % under de närmaste 20 åren, samtidigt som problemet kan försvåras ytterligare av oförutsedda åtgärder i samband med klimatförändringarna. Många medlemsstater har bara några få tillförlitliga energileverantörer och är därför sårbara för flaskhalsar och prisförändringar, särskilt när det gäller gas och olja. Det finns därför ett påtagligt överhängande behov av att skapa en stabilare grund för EU:s yttre energipolitik. EU:s medlemsstater måste agera samstämt för att garantera en lämplig, stabil och trygg energiförsörjning under en överskådlig framtid, och de måste även fortsätta att bygga upp en fungerande inre marknad för energi.

2.5 För närvarande finns det ett fåtal effektiva instrument som kan användas i detta syfte. Energi väntas utgöra en central del av det djupgående och omfattande frihandelsavtal mellan EU och Ukraina som nu är nära att slutföras. Genom Europeiska energigemenskapen regleras i sin tur EU:s energiförbindelser med nio partnerländer ⁽⁷⁾ i östra och sydöstra Europa. För en långsiktig internationell strategi krävs emellertid mer strukturerade och konsekventa institutionella bestämmelser. Inom ramen för EU-strategin "Energi 2020" har man med rätta fastslagit att ett av huvudmålen är att stärka den yttre dimensionen av EU:s energipolitik, en fråga som behandlas i förslaget till beslut.

2.6 Enligt förslaget till beslut måste medlemsstaterna utbyta information med kommissionen om sina planer på att ingå mellanstatliga energiavtal med tredjeländer. Kommissionen vill med hjälp av en särskild kontrollmekanism (artikel 5) se till att sådana avtal är förenliga med reglerna för den inre marknaden. En stor fördel skulle vara att det skapas rättslig säkerhet för investeringar ⁽⁸⁾. Kommissionen betonar att den nya mekanismen är en samordningsåtgärd som syftar till att stödja medlemsstaterna och förbättra deras förhandlingsstyrka, inte till att minska den eller begränsa deras möjligheter att ingå sådana

⁽⁷⁾ Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kroatien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Moldavien, Montenegro, Serbien, Ukraina och Kosovo.

⁽⁸⁾ Detta måste naturligtvis ligga i linje med EU:s nya omfattande investeringsbefogenheter och investeringspolitik enligt Lissabonfördraget – se EESK:s yttrande: EUT C 318, 29.10.2011, s. 150–154.

avtal. I artikel 7 framhålls också att det finns bestämmelser som garanterar konfidentiell behandling av information, vilket är en mycket känslig fråga.

2.7 Kommittén beklagar emellertid att den nya mekanismen inte omfattar samarbetsavtal mellan kommersiella aktörer, särskilt med tanke på kommissionens tydliga varning för att vissa speditörer kan få en monopolställning eller näst intill en sådan, vilket skulle stå i strid med EU-lagstiftningen⁽⁹⁾. Vi uppmanar kommissionen att åtminstone vidta aktiva åtgärder för att snabbt få full tillgång till de delar av de kommersiella avtalen som kan tänkas få EU-rättsliga konsekvenser, särskilt om dessa avtalsdelar är bilagor till mellanstatliga avtal.

3. EESK:s starka stöd för en kraftfull europeisk extern energipolitik som bygger på försörjningstrygghet

3.1 I mars 2011 efterlyste kommittén⁽¹⁰⁾ uttryckligen ett snabbt och gradvis utökande av EU:s gemensamma externa energipolitik. Som svar på en begäran från det dåvarande ungerska ordförandeskapet efterlyste EESK konkreta åtgärder för bättre samstämmighet mellan de interna och externa politikområdena samt en integrerad och konsekvent strategi. Kommittén efterlyste även en ny institutionell ram för energifrågorna, en strategisk multilateral politisk inriktning och ett effektivt genomförande av privilegierade energipartnerskap med EU:s grannländer.

3.2 År 2009 efterlyste kommittén⁽¹¹⁾ en övergripande extern energistrategi för EU och förslag på hur denna skulle kunna genomföras effektivt. EESK fastställde då att energitryggheten och klimatpolitiken utgör de båda centrala delarna i EU:s internationella energiförbindelser på längre sikt. EESK underströk att det tredje energipaketet är viktigt för att minska EU:s beroende av externa leverantörer, men betonade också att man måste uppmana till hållbar energiproduktion och energianvändning i tredjeländer. Det starka sambandet mellan energifrågor och relevant handelspolitik framhölls, liksom partnerländernas skyldighet att tillämpa marknadsregler om sådant som ömsesidighet, likabehandling, insyn, skydd för investeringar samt respekt för rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna. Med tanke på att energin kommer att spela en allt större roll i internationella konflikter betonar EESK än en gång att man snarast måste skapa balans mellan medlemsstaternas nationella intressen och en gemensam europeisk röst.

3.3 Kommittén⁽¹²⁾ har dessutom betonat att främjandet av förnybar energi och diversifieringen av energikällor inte får åtskiljas från EU:s yttre åtgärder, särskilt inte i Europa-Medelhavsområdet. För att följa riktlinjerna för EU:s klimatpolitik bör man

stegvis avskaffa skadliga subventioner till fossila bränslen i partnerländer och i stället öka finansieringen till forskning och utveckling inom projekt för förnybar energi samt främja handel med energivänliga varor och tjänster.

4. Det civila samhällets roll

4.1 De misslyckanden som ledde fram till folkresningarna i arabvärlden år 2011 har återigen visat att det civila samhället är av avgörande betydelse för demokratisering, konstitutionella reformer och institutionsbyggande. Såväl i denna region som i de östliga partnerskapsländerna⁽¹³⁾ måste man därför ta full hänsyn till det civila samhällets insatser, särskilt från arbetsmarknadens parter, för att skapa garantier för insyn och deltagande i beslutsprocesser som stöds av allmänheten. Kommittén beklagar djupt att man varken i förslaget eller i meddelandet hänvisar till någon mekanism för det civila samhällets deltagande, trots att arbetsmarknadens parter kommer att vara djupt engagerade, deras återkoppling verkligen behövs när det uppstår problem och kommissionen uttryckligen hänvisar till "gemensamma industrileda projekt" i meddelandet⁽¹⁴⁾. Vi välkomnar dock varmt att kommittén till slut involverats i arbetet inom det östliga partnerskapets tematiska plattform om energi, inte minst eftersom det civila samhällets deltagande redan är väl etablerat inom de andra tre plattformarna.

4.2 Förutom detta håller formella mekanismer på att utarbetas, eller kommer att utarbetas inom kort, för att övervaka genomförandet av nyligen ingångna frihandelsavtal, särskilt avtalet med Sydkorea, och det finns även ett aktivt forum för det civila samhället inom det östliga partnerskapet. Det civila samhällets röst är minst lika viktig i energifrågor. Detta måste även inkludera konsumenterna, som ofta i oproportionerligt hög grad påverkas av marknadsmisslyckanden, inte minst i syfte att skapa större insyn och inflytande och öka kunskaperna hos allmänheten.

5. Bredare strategiska överväganden

5.1 EESK ger sitt fulla stöd till och välkomnar kommissionens avsikt att spela en ledande roll vid fastställandet av en övergripande och samordnad extern energistrategi för EU. Kommittén uppmanar medlemsstaterna att stödja kommissionens insatser i en anda av solidaritet och ömsesidigt förtroende.

5.2 EESK anser att solidaritet är en hörnsten i EU:s gemensamma energipolitik, inte minst för att hjälpa de medlemsstater som inte har ett tillräckligt bra förhandlingsläge för att trygga sin energiförsörjning till rättvisa och hållbara priser.

⁽⁹⁾ Motivering (kapitel 1 i KOM(2011) 540 slutlig).

⁽¹⁰⁾ EUT C 132, 3.5.2011, s. 15–21.

⁽¹¹⁾ EUT C 182, 4.8.2009, s. 8–12.

⁽¹²⁾ EUT C 376, 22.12.2011, s. 1.

⁽¹³⁾ Ukraina, Moldavien, Georgien, Armenien, Azerbajdzjan och Vitryssland.

⁽¹⁴⁾ Kapitel 1.3, s. 7.

5.3 EU är såväl en stor energikonsument som en viktig teknikleverantör, vilket konstateras i meddelandet. EU:s standard när det gäller insyn och reglering av marknaden är dessutom bland de högsta i världen, även när det gäller kärnsäkerhet och annan energisäkerhet.

5.4 Vi noterar de siffror som anges i meddelandet ⁽¹⁵⁾ om att 85 % av EU:s naturgasimport och nästan 50 % av EU:s import av råolja sker från Ryssland, Norge och Algeriet (36 % av råoljan importeras från OPEC-länder). Ryssland spelar också en ledande roll när det gäller EU:s tillgång till kol och uran.

5.5 Vid sidan av tillgången till råvaror är tillgången till energi ett av EU:s grundläggande strategiska överväganden, eftersom efterfrågan på energi i världen kommer att skjuta i höjden de närmaste 20 åren. Vi anser att man bör upprätta strategiska partnerskap med de viktigaste globala aktörerna på energiområdet (oavsett om det rör sig om leverantörer, transitaktörer eller andra konsumenter). Partnerskapen bör omfatta samarbete såväl när det gäller att förbättra lönsamheten och användningen i fråga om koldioxidsnål teknik som att främja energieffektivitet och förnybar energi samt att lägga större tonvikt ⁽¹⁶⁾ på försörjningstryggheten. I detta sammanhang ser vi särskilt fram emot att inom kort ingå ett avtal med Ukraina som planeras omfatta såväl trygghet i form av oavbruten försörjning som prissättning och andra centrala frågor.

5.6 Detta är av särskilt stor betydelse för EU:s framtida handelspolitik, men vi välkomnar även att man i meddelandet nämner allt starkare kopplingar mellan energipolitiken och de politikområden som rör EU:s utveckling, utvidgning, investeringar och internationella förbindelser i vidare bemärkelse. Ett av Lissabonfördragets främsta syften var att förvaltningen av dessa vitt skilda politikområden skulle samordnas bättre. Det är mycket viktigt att EU:s energipolitik nu är helt samstämmig med dessa politikområden, inte minst när det gäller hållbar ekonomisk och social utveckling i utvecklingsländerna.

5.7 Vi räknar med att våra partner i energigemenskapen ska verka för att följa och respektera de regler som gäller på EU:s inre energimarknad. Vi ser med oro på kommissionens kritiska utvärdering från mars 2011 av resultaten av denna gemenskap ⁽¹⁷⁾. Det finns fortfarande en avsevärd skillnad mellan de

politiska åtagandena och hur energiregelverket faktiskt genomförs av energigemenskapens medlemmar. Dessa har även fått kritik från kommissionen, som anser att de upprätthåller föråldrade marknadsstrukturer, hindrar investeringar och snedvrider konkurrensen genom att ge de offentliga leverantörerna fortsatta fördelar i form av reglerade priser. Vi frågar oss därför vilka instrument som är lämpligast för EU:s förbindelser med de mer avlägsna partnerna, och om man inte borde söka sig bort från förbindelser av typen leverantör-köpare och i stället eftersträva ökad konvergens på energimarknaderna.

5.8 Eftersom Ryssland för närvarande är EU:s största energileverantör uppmanar kommittén kommissionen att fortsätta arbeta intensivt för att uppnå ett nytt avtal mellan EU och Ryssland, vilket måste innebära ett omfattande energiavtal. Ryssland är å sin sida beroende av den stora marknad som EU utgör. Ett sådant avtal skulle vara ett avgörande genombrott och en milstolpe på vägen mot gemensamma EU-åtgärder inom ramen för de yttre energiförbindelserna.

5.8.1 Vid förhandlingarna om ett sådant avtal måste man ta särskild hänsyn till de tre baltiska staternas speciella situation vid förhandlingarna, eftersom deras energinät är synkroniserade med det ryska systemet men inte med något av systemen inom EU, vilket innebär att dessa tre länder är helt beroende av Ryssland när det gäller stabiliteten och frekvensregleringen i deras kraftsystem.

5.9 Algeriet, Libyen och Europa-Medelhavsområdet som helhet är också ett viktigt område för externt samarbete på energiområdet.

5.10 Avslutningsvis har kommittén konstaterat att Centralasien ⁽¹⁸⁾ har "omfattande potentiella energitillgångar som kan erbjuda Europa ytterligare och kompletterande (till skillnad från alternativa) energikällor". Kommittén betonar att sådana förbindelser bör baseras på praktiska och ekonomiska skäl för att fungera på sikt, och vill även framhålla att EU:s förbindelser med denna region "måste utvecklas i nära samband och genom ett ömsesidigt utbyte med EU:s kontakter med Ryssland, Kina och Turkiet". Kina är särskilt viktigt eftersom det också är en stor energikonsument, och därför är det avgörande att man också fäster särskild vikt vid ett nära samarbete med detta land i frågor som rör energi, teknik och klimatförändringar.

Bryssel den 18 januari 2012

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Staffan NILSSON

⁽¹⁵⁾ KOM(2011) 539 slutlig, s. 9 (fotnot 20).

⁽¹⁶⁾ EUT C 318, 29.10.2011, s. 150–154.

⁽¹⁷⁾ KOM(2011) 105 slutlig.

⁽¹⁸⁾ EUT C 248, 25.8.2011, s. 49–54.